

Մանգրումի Էֆեսոս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻՓԸՅՅԵ ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

Եփեսոսի Մեհե

1867 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 28 ԲԵՆԶԵԴԵՐՈՒՆ ԱՌԵՍՏ

ՆԻՒՄԵՐՈ 477

Մանգրումի Էֆեսոսի համար 300
փոխարինելով, անհրաժեշտ է համար
համար 200 և 100 փոխարինելով
100 փոխարինելով 50 փոխարինելով

Ինքնաթիռի անհրաժեշտ է համար
3, 100 փոխարինելով 2,
4 փոխարինելով 1 փոխարինելով
1 փոխարինելով 1 փոխարինելով

Մեհեի անհրաժեշտ է համար
100 փոխարինելով 100 փոխարինելով
100 փոխարինելով 100 փոխարինելով
100 փոխարինելով 100 փոխարինելով

ՀԱՎԱՏԻՄԱՆ ԾԱՌԱՅԻՐՈՒՄԸ

Շիրքեթի խայրիյէ խտարեան հազար
գրնտա եհայի թարաֆընտան թէշէր
քիլէր կիւն պէ կիւն չողալմագտա տոր,
պու պապատ Լէվանթտա պիր մէքթուպ
օգուլմուլ օտուղուլմուլ մէալիկին պէ
եանրնը ծայիզ կէօրիլիլզ:

Շէյյէ քի «Շիրքեթի խայրիյէ խտարեան»
րէսի, չիմոթի խտարեան կիւնիւնտ օլ
տուղու կիպի հիշ պիր վագթ պու տէ
րէճէ եհայիկին վէ դուլմանեանն մէն
Ֆաաթընա մուղայիր սուրէթտէ խտարեան
օլունտուղու կէօրիլիլզիպ, վէ պու ի
տարեանն նէ գատար ապ գապիլիլթի
պուլունտուղու Ֆարգ իտէպիլմէքի
չին Շիրքեթ վարօրլարըն վագթի հարէ
թէթլէրի իլանընա աթֆը նազար օլուն
սա քիֆաեթ իտէճէ կի, վէ Պողազ իշինէ
պիր եօլմուլուզ իթմէքլէ, նէ գատար
վագթ զայպ իտիլիլիկին, վէ եօլմուլ
ըն իւղէրինէ նէ տէրէճէ ճան սըզըն
թըսը վէ սըզլէթ կէլիլիկին տէրք ու
Ֆէհմ օլունապիլիլթէ կի պէեան օլունմուլ
տուր, Էհայի տայիմա իթաաթլը վէ իս
թէնիլիկին թարաֆա չէվրիլիլթիլիլի
քէն, հիշ պիր վագթ պու գատար տէ
րին ուլգուստընտան ուեանըպ, քէնտիկէ
օլան պէտ մուլմէլէյէ գարըն բրօթէսթօ
իթտիկի եօգ իտի, վէ իշթէ պու սուն կիւն
լէրտէ արթըգ պիւսպիլիլթիլին թէհամ
միւլիլ թաշմըլ օլունտուղու, հէր պիր
վէճհ իլէ բրօթէսթ իթմէկէ պաշլամըլ
տըր:

Պու սուրէթլէ գուլմանեալար թէշէ
քիլ օլունարագ, պիլիլթիլթէ եօլմուլարը
գաեթը իլէ թաշմանա պաշլամըլար,
քի հէր սապահ հէր պիր գարիկէտէն
վագթիլիլթէ գալմագտա, վէ բազար գա
եթըլարը վէ սալըրէլէրին սաեթը վարա
րագ արթմագտա տըր, Ֆիաթլար տալի
2 զուրուլ տուր:

Նօ. 18 վարօրուլ եօլմուլարը, քէն
տի միւրաւ վէ արղուլարըն իճրա օլուն
մաւըգճա, մէվգը պիլիլթի աղճէսին վիր
մէքիկին ըտտ իթմիլիլթի տիր, վէ պու
կիւնլէրտէ պիր ճէսիմ մագպաթա իմգա
լանմագտա տըր քի, սալըրլարըն տալի
վարօր իշթէթմէք սէլահիկէթի իլէ ետի
վահիտտէ պուլունմաւը իմթիազընն մէ
նիլի իսթիտա իթմէքտէ տիր:

Ֆագաթ պու գատար նշանէլէրտէն
եազընտա պիր միւլմանաթ գուհուրա
կէլէպիլիլթէ կի իշթիմալիլիլթէ ըաղմէն, մէգ
քիւր գուլմանեանն Տիրէթթօրու, էմր
գուլուն մագալմընտա պուլունան մէճիսէ
գարըն պիլիլթիլթէ թէքէպիլիլթի սա
թարագ, քէնտիլթէսթիլիլ իսթէտիկի կի
պի տալմունմագտա տըր, վէ աօլա եհա
լինն եօլիլ վէ մէնՖաաթըն իշ ետիլիլթէ
գոյմանեօր քի, գուլմանեա օլ եհայի սա
լէսինտէ քէսպի սէրվէթ իթմէքտէ տիր
իշթէ շու աթիլիլթի վուգուլթ պուլուն
թաստիգ իտէր. շէյյէ քի, բազար իր
թէսի կիւնիլ սապահլաեթն իլք Բուլիլ
գընթընա իշթէկէն 6 նիլմէրօ վարօր
թաթիլ օլունտուղուտան, սունա կէշճէ
կէլէն իլք վարօրտա իզտիհամ օլ գատար
չօգ իմիլ քի, վարօրուլ մէմուլարը սուն
րատան կէլէն եօլմուլարը ալմամագլըղա
մէճպուր օլմուլար տըր: Պիր սաաթ սուն
րա հարէթթ իտէն 11 նիլմէրօ վարօր
«Պիլիլթէ-տէրէտէն Պէշէթթա գատար
ուղոսեաճագ օլունպ, Օլթաթէյ իսկէլէ
սինտէ 80 նէՖէր գատար եօլմուլարը պը
րագմաղա, վէ Պէշէթթա իսկէլէսինտէ
տալի 150 նէՖէր գատար եօլմուլ պու
լունտուղու հալտէ, հիշ պիրիսին ալ
մամաղա մէճպուր օլմուլ տուր, հաթ
թա վարօրտա չօգլարը գորգտուլարըն
տան, 60 նէՖէր գատար եօլմուլար Պէ
շէթթա չօգլարը տըր:

Շիրքեթ խտարեան, գանն իտէրիպ պու

խուսուսուն թագսիրաթը քէնտիլիլթէ օլ
տուղուլուն թանրեարագ, քէնտիլ գաթ
թանլարընտան պիրիսին իթտիկի միսիլ
լու, պու տէՖա տալի քէնտիլիլթէ թագ
սիրաթընը զագթթա մարիֆէթի իլէ ա
լէնէն իզար իտէճէք տիր:

— Շու աթիլիլթի արղուլալուն սու
րէթի իտէրիլթաղընտան թարաֆընգա
իրաւ իլէ Մանղուլմէմիլթէ տէրճի թա
լապ օլունմուլ տուր:

Շու միւլմանէպէթ իլէ, չօգ տէՖա
լար միսիլլու պու տէՖա տալի, աճրգա
նէ վէ իսալիսան Պապր-ալիլթէ վաճիպէ
միլ իթթիլթալընա իլթար իտէրիլթէ քի,
թաշլարտա գաթէն վուգուլ պուլմուլ
վէ հալեա վուգուլ պուլմագտա օլան
թահրիլթա թագաթթըլ լըզլար եիւ
ղիլտէն Ֆուգարա էպիլթէթէ, վէ միլ
քիմիլ կիւնտէն կիւնէ քէսպի մամու
րիլթէթ իտէճէք ետէրտէ, մուղայիր օլա
րագ խտարապ օլմագտա տըր:

Պիլիլթէ քիւլիլթէ մէմուլին թարա
ֆընտան պու խուսուլարտա Պապր-ա
լիլթէ նէ եօլտա մալիլմաթլար վէրիլթէ
տէ իտուկին պիլիլթիլթէ, վէ մէսուլթը
մըլ իլէ գանըմըղա նէղարէն, ալէսսէ
վիլթէ Ֆուգարա հագընտա, «քէք լա
հաթ տըր, քէք սէտտէթի հալ իւզթէ
տիրլէր» տէր միւլտահէնէ վէ միւլայիլ
լիլթէ իտիլթէթ խապէլլէր վէրիլթէթ օլ
մալ տըր: հալ պու քի, պիլիլթէ հէր ճի
հէթլէ էմիլթէթ շաեան սուրէթտէ ալ
տըղըմըլ վէ պիլիլթիլթէ մալիլմաթլար,
տապան տապանա զոտտ պուլունմագտա
տըրլար, շէյյէ քի էքտէր մահէլլէրտէ,
վէրիլթէ թարաֆընտա գուհուրա կէլիլ
վէ կէլթէթտէ օլան տտէմի տալթէթ վէ
հագալիլթէթտէն, Ֆուգարա աճ վէ
չօգլար գալմագտա, վէ պիլիլթէ ալէլ
չէհիլթէթ գատապա, գատապալար, քէյ

վէ քէօյէր տախի վիրանէ հէյեթի քէսպի իթմէքտէ տիր :

Մասարուզը չաքէր քէմնէլէրի տիր քի, թէքֆուրտաղընտէ պիտայէթի (1) թահ-
րիրաթտան պու անէ գատար, էմլաք
տէֆթերինտէ վուգու պուլան էմլաք-
լէրին նազլինտէ, րում վէ էրմէնի միլէթ-
լէրինէ պամմիյէթ օլուստուղու ճիհէթ
իլէ, հէլքէս քէնտու հիսսէսինի պէր մու-
ճիպի նիզամ իսպալէթ իտէն վէրկիլէրին-
տէն պիր միսի գիտատէ վիրմէքտէ իսէ-
լէրտէ, երին տիւլուսլէրինտէն խէլաս օ-
լամանապ, պէհէր կիւն վէրկի հազ-
գընտա ֆուգարա գուլարըն թաղեիգ օ-
լունարագ, հէր գանզը թարաֆա միւ-
րաճապթ իյլէտիք իտէ, պիր մէտար օլուն-
մատըղընտան, պու սէպէպէ մէպնի բէք
չօգլարը տիւլէի ախէր թէպաալըղընը
իխթիւար իտէրէք, կիթտիքճէ ֆուգա-
րանըն եիւքիւ աղըղալմագտէ օլտուղու
ճիհէթի իլէ, պուսուսն էօնիւ ալընմագ իչին
միւթէտարըրֆա իսթիտա օլունմալլէ սէ-
քիգ միսհտէն պէրու տէֆթէրի մէգ քիւրէ
նազար օլունարագ, իսլամ միլէթի էմլաք
վէ թէմէթիլէրինտէն, պիր խայի էմլաք
վէ թէմէթիլէ, րում վէ էրմէնի միլէթ-
լէրինէ գամմ օլունմուշ օլտուղի տէֆ-
թէրի մէգ քիւրտէն պա տէֆթէրի միւթ-
րէտաթ իխարճ օլունարագ, հիւքիւմա-
թըմլապ արգ վէ պէյեան օլունուպ, պու
ֆազալլէրին վէրկիւ վէ թէմէթիլէրին-
միղտէն թէնգիլ օլունմատը մաթլուպ օ-
լունտու իսէ, մէճիս ապալէրինտէն պա-
ղըլարը պիգ պու քէյֆիէթէ միւտա-
խալէ իտէմէյիգ տէյէրէք, սէնէյի սապըգա
միսիլու վէրկիլէրին թէվլի օլունմա-
սընա էմիր պուլուրմուշ օլտուղարը,
հալ պու քի, խուսուսու մէգ քիւր րում
վէ էրմէնի միլէթլէրինէ դատըր մուճիպ
օլաճաղընտան նաչի, պու խուսուսաան
բէք չօղըն միլէթի ախէրէ միւրաճաաթ
իտէճէքլէրի աչիքեար օլուպ, պու սու-
րէթտէ միլէթի մէրգուման գուլլէրինին
դատըրտէն վիգայէսի իլէ մէրահիմի էլ-
թաֆ... վէլունմալլէրինտէն մէրճու վէ
միւթէգարա տուր քի, չիմտիլք իխարճ
օլունան ֆաղա վէրկիւ վէ թէմէթիլէ-
լէրի թէնգիլ իլէ մուախիսէրէն եաթթա-
լարըն տաղըմասընա ֆէրմանը վիլայէթ-
րէնահիլէրինին պիտիրիգ վէ էրգան պույ-
րուլմալէրի նիյազի պապընտա վէ հէր
հալտէ էմրու ֆէրման հազըթի միւ-
լէհիւ էմրին տիր :

21 ճէմագիլ էվլէլ 1284

— Միլէթիմիգ պիր իքի սէնէտէն
պէրու խայիլէճէ եպիսկոպոսա մալիք օլ-
մուշտուր, նասըլ քի պու տէֆա պիր
եպիսկոպոսա տահա մալիք օլաճագ տըր :

(1) Պիտայէթի թաճիրաթ տէնիլէն
1284 սէնէսինտէ Սըրրի պէյի մարիֆէթի ի-
լէ գալէմէ տընմը տըր :

չէօյէ քի Պուրսա առաջնորդու արժ-
Բարթուղիմէոս վարդապետ քէնտի մէ-
մուրիյէթինտէ ճէմագլընը ումում
սուրէթտէ մէմուսն վէ միւթէլէք քիւր
գըլտըղընտան, եպիսկոպոսուղուսու ար-
ղու իթմիլէր, վէ սրբաղան Պատրիարք
հայր հազըթլէրինէ մահսէրլէր թագ-
տիմիլէ շու խուսուսուս պիր ան էվլէլ
իճրաօրնա միւս սատէլէրինի իլթիմաս իլ-
լէմիլէր տիր :

Միւմայիլէյհ վարդապետէ մէճիսճէ
լազըմ կէլէն շէհատէթնամէ իթա գըլըն-
տըղընտան, պու կիւնլէրտէ էլմիւթին
թարաֆընա ազիմէթ իտէճէք տիր :

Պուրսա վախի հիւսնի բաշա հազ-
րէթլէրի թարաֆընտան, առալէթ ու
հազգանիլլէթ հազգընտա գուհուրա
կէլմէքտէ օլան դայրէթ ու իգտամըն գա-
թէն մէտհ ու սէնասընը օգուսմուշ տուր-
միւշարիլէյհ հազըթլէրի հազգլարըն-
տա գալթէն իլիտիլմիլ օլան թէտապիրի
հասէնէ վէ ֆէթանէթի մէրղուպէյի
միւմայիլէյհ Բարթուղիմէոս վարդապետ
տախի թատիգ իթմէքտէ տիր, շէօյէ
քի պիտայէթի մէմուրիլլէթլէրինտէն
պէրու հէր սընըթ թէպաա տուա վէ
թէլէք քիւրտէ պի գուսուր պուլունմագ-
տա իմիլ :

Քեաշքի, հէր վիլայէթ վէ հէր սան-
ճագ վէ գազա հազգընտա տախի պէյ-
լէ մէմուսնիլլէթպալի շէհատէթլէր ա-
լապիլտէ իտիք :

Սապըգ էնգարէ առաջնորդու գեր-
Միլտիլ եպիսկոպոս պու կիւնլէրտէ Պուր-
սաեա կիթտիլլինտէն, պէյի էլ էհալի,
կիւեա օրաեա առաջնորդ օլմուշ կիպի
պիր թէվաթուր շուեու պուլմուշ իսէ-
տէ, ապը օլմաերպ, անճագ շախսընա ա-
եիտ պիր իուսուս իչին սէյեահաթա
չըգմը, վէ ազ կիւնտէն տախի ալտէթ
իտէճէք իմիլ :

— Պիր գաշ տէֆա տըր իլան իթ-
մէքտէյիգ, իլթէ պու տէֆա թէքրա-
րէն իլան իտէրիլ, ֆուգարալըղըն պէ-
հանէ իտէրէք, Պրիլէտէ պիր խըտմէթ
իսթէմէք նիյէթիլլէ, կէլիպ պիգէր քէճա
իթմէսին, Փրկիլ նէ պէյիլք պիր էպնիյէ
եախուտ ֆապրիգա տըր, նէ տէմիր եօլ
վէ եախուտ պիր մէմէքէթ եաբըլմագտա-
տըր, վէ նէտէ էվրօպա պանգալարընտան
սանտըղլար իլէ իրալար կէլիպ սարֆ ի-
տիլմէքտէ տիր, Փրկիլ պիր խասթախա-
նէ վէ պիլարէխանէ տիր, վէ օնլարըն
էթ, էթմէք, իլաճ վէ խըտմէթլէրի պէ-
տէլիտէ, էհալիտէն պէլէր օնար փարա
տիլէնիլէրէք գայըլմագտա տըր, արթըգ
օրատան կէլիպտէ ֆուգարաեթ տէյէ-
րէք իմտաա վէ իշ արամագ, քիլիսէ գա-
րուլարընտաքի տիլէնճիլէրի սոյմագ կի-
պի տիր, պիգտէն կէլիպ իշ իսթէյէն ա-
տամ, նէ ֆագըրըղընը խապէր վէրմէլի,

վէ նէտէ քէճա իթմէլի տիր, իլա, էօմ-
րիւնտէ կէօրմէտիլի սուրէթտէ նիզամ,
սատագաթ, դայրէթ վէ գիմմէթ իւզ-
րէ, վէ հէմտէ թէնպէլլիլի, միւտահէ-
նէճիլլիլի, միւրայիլլիլի, վէ թէմէննաճը-
լըղը, վէ էթէք գալուշտուրուպ վէ պէլ
էյմէքլիլի պէր թարաֆ իսէրէք խըտմէթ
իտէճէկիլէն սէօգ վիլմէլի, վէ եիւզտէ
տօգսանը կիպիտէ պիր գաշ կիւնտէն օօն-
րա գալմամալը տըր :

— Մէսմուլթա նէզարէն, տիւն ախ-
շամ Մրոյեան Յակոբ աղա քէֆիլէ բապթ
օլունարագ սալը վէրիլմիլ տիր :

Քէզալիք Պատմաճեան Արապետ ա-
ղա տախի պիր սաաթ գատար թէվգիթ-
տէն սօնրա սալը վէրիլմիլ, վէ պու մատ-
տէ իւզէրինէ պիրտէ գօմիսիօն թէլէքիլ
օլունաճագ տըր տէնիլ :

— . . . խմագիր .

Ձեր այս տարուան Ազգօգուտ ձեռնար-
կութիւնները անմոռանալի յիշատակներով
գորշմուեցան Հայ սրտերու վրայ, եւ քիչ
ազգեցութիւն չըրին վերջին ժամանակներս
Ձեր Ս. Փրկիլ Ազգային Հիւանդանոցի մէջ
ըրած բարեկարգութիւնները, որ բոլորովին
որր եւ անտերուսջ վիճակի մը տակ կը ճընշ-
ուէր : Այո՛, դուք եղաք վերականգնիչ նոյն
ազգային հաստատութեան, դուք գրգռե-
ցիք զամենեւին իբարի նախանձ ուսկից
չարժեալ խումբ մը ազգասէր երիտասարդ-
ներ ազգային ազնիւ զգացմամբ ի տէր սուրբ
վառեցան եւ օգոստոսի 6 ի կիւրակի օրը հա-
ւաքեցան վերոյիշեալ տեղին՝ ուր ներկայ էր
նաեւ Տօգթօն Վարդապետան աղգասէր անձը,
եւ յղացած Ս. միւլթիւն մը, զոր ծնանելով
անուանեցին « Նպաստամատոյց ընկերութիւն
Փրկիլեան վարժարանի », որուն նպատակը
նոյն վարժարանի անտէր մասկտեաց տարե-
կան թուղթ եւ գրութեան պիտոյք հայթայ-
թել է, եւ հինգ անձերէ բաղկացեալ Յանձ-
նաժողով մ'աւելի գործադրութեան համար :
Իսկ կեդրոնը առժամանակեայ կերպով Կուս-
գարուի Բաթրիքճանէ քէօշէսի փողոց թիւ
10 Պարոն Մանուկի սրճարանը : Ուստի կը ծա-
նուցուի արդոյ հասարակութեան, որ եթէ
նամակ կամ այլ ինչ ունենան՝ բարեհաճին
յիշեալ տեղին ուղարկել, եւ որպէս զի ըն-
կերութիւնս Հասարակութեան նուէր ըն-
դունի, անդամներուն քով կ'գտնուին հատը
քառասուն փարանոց տոմսակներ ընկերու-
թեանս կողմէն ապահովուած :

Հիմակու հիմայ այսչափովս բաւականա-
լով խնդրեմք . . . խմագիր, սոյն տեղե-
կութիւններս հաղորդել արդոյ Հասարակու-
թեան ձեր ազատախօս օրաթերթին միջո-
ցաւ եւ շարժել զնոսա, որ է միակ պատ-
ճառ լուսաւորութեան տանն թորգոմայ :

Որով մնամք յաւէտ ցանկացող բարե-
լաւութեան ամենասիրելի ազգիւս-

1867 թեպ . 24 Կ. Պոլիս

Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Յ. Յովակիմեան Մ. Ձիւմրիւտեան

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՑԵՆ

ՐՕՄԱ ՄԵՍԵԼԵՍԻ

(Մ. 475 ընդ. 1-ին հրատարակումը)

Օրինիւն Նախնայնի Նամ Ֆրանսոյզ զա-
ղէթաւորն Մ. Կերոլմէ մէջնոր մուհար-
րիւր Ֆրանսանն Րոմա իշխերինէ գարըմար
իւզերինէ ի թիւնի պահանջաւ վէճն իւզրէ
տէվամ իտէր :

« Իմալեա հիւքիւմէթի էմրի իլէ Կարի-
պալտինին թէվգըթ ոլունտուղունու Մօնի-
թէօր պիտիւրմիշ իտի :

« Պու խուսուստա պու մէսէլէ հալլ ու
թէսվիլէ ոլտու տէնէմէզ , իլլա պիւր միւթա-
րէքէ , եախօտ կիւնիւքէր թէէթիւր ոլուն-
մուշ տիմէք տիւր : Իշթէ շիմօթի հալտէ է-
փէլիմէ րահաթսը , ֆագաթ , էկէրշի ֆիլ
վազը Ֆրանսոյզ հիւքիւմէթի , Կարիպալտի
շաեթ Բարա թորրաղընա կիրտիլի թագտիւր-
տէ , պիւր թագուր ասաքիւր կէօնտէրմէք Նի-
յէթիւտէ պուլունմագտա իսէ , վէ էկէրշի
պու կիւն մէն ոլունան վէ եարըն թէքար
գուհուրա կէլէպիլէն պիւր շէյ իշին միւտա-
խէլէ իթմէքիլի գարար վերմիշ իսէ , պէօյ-
լէ պիւր քօլիթիգատան Նէ գատար պէօյիւք
վէ հիսագարը թէհիլքէլէր գուհուրա կէլէ-
ճէկիլի պիւրտիւրմէք ֆայիտէտէն խալի տէյիլ
տիւր գանն խտէրիզ :

« Էկէրշի Ֆրանսա հիւքիւմէթի Րօմաեա
ասաքիւր կէօնտէրմէք շիլէթիւտէ գալի տուր-
մուշ իսէ , իշթէ տայիմա իթալեա իշխերինէ
միւտախէլէ իթմէք պէլլաթընա ուզրամընդ
Նապըլ թի տէտիք , Րօմա մէսէլէսի հալլ ոլուն-
մամըլ տըր , վէ պու կիւն տէյիլ իսէ եարըն
եիւնէ հէր նապըլ իսէ պիւր պաշգա պիլիմ իլէ
եիւնէ մէյտանա չըգար , չիւնքի Կարիպալտի
քէնտի էօմրիւ ոլտուգա , հապստա գալմաեա-
ճագ ոլտուղունտան , իխթիլալը եէնիտէն պաշ-
լաեապիլի . քէզալիք պիւր կիւն Բար էօլէպի-
լիւր , վէ Րօմալըար իթալեա իլէ պիւրլէշմէք
իշին թաշրատան թէշվիգ ոլունան էֆքեար
իլէ էլ էլէ վիւրէպիլիլէր : Մէկէրշի Ֆրանսոյզ
հիւքիւմէթի հազըր ալէսթա , վէ կէօգիւնիւ
Րօմա իւզերինէ տիւրիպ , վէ տայիմա վաթօ-
րա պիւնմէնէ պիւր թագուր միւնթագըր ասա-
քիւր իլէ պէլէնէնէք մի* տիւր , տօղրուսու-
նու սէօյլէնէք վէ սեպտեմբեր 13 աշտ-
նամէսի աշքեալընճա պու խուսուս նիգա-
մընտա տէյիլ տիւր , չիւնքի մէզքիւր աշտնա-
մէյին պիւրիննի պէնտի մուճիպիլնէ իգթի-
գատնտա ասաքիւր իլէ տախի Բարա մէմա-
լիքին խարիմտէն օլան հիւնիւմէրտէն հրֆզ
ու վիգաե էթմէքիլի իթալեա տէվլէթի
տէրիւնտէ իթմիշ տիւր . վուգուաթ տախի
թաստիգ իթմի քի , տէվլէթի միւշարիլէյնա
քէնտի վատընըն իճրասընտա սատըգ պու-
լունտու , ֆագաթ օլապիլիւր քի մուվաֆ-
ֆագ օլամաեայիտի : Պէօյիւք վէ խալլիմէ
մէսարիֆի վաֆիւր ասաքիւր տաղընդ վէ
ֆէվզ էլատէ զայրէթ իպրազ իտէրէք պիւր
պէօյիւք սիւալը կէօնիւլիլէրի սինօրտան
կէլիւմէմէք ինթիմալտէն տիւր , լաքին պիւր
թէք ատամըն օլ սինօրու կէլմէսինի մէն
իթմէք իշին հիշ պիւր քիմսէնին գուտրէթիւ-
տէ տէյիլ տիւր , տիմէք տիւր քի Կարիպալտի
տախի կէլէպիլիլէր իտի , վէ աշըն Րօմա մէ-

մալիքիւտէ հազըր պուլունմար նէթիլիլի-
տի ումումէն էհալինին աեաղանմարնա ,
պու պէօյլէ ոլտուղու հալտէ , Ֆրանսա միւ-
տախէլէ իտէնէք տիւր վէ պիւնաէն ալէյն պիւր
կիւն պու հալ վուգու պուլուր իսէ եիւնէ
միւտախէլէ իտէնէք տիմէք տիւր :

« Էվվէլ էմրտէ պիւր միւթալէա էտէլիմ .
էկէրշի Րօմաեա թէքար կիրմէք իշին պու
գատար աճէլէ ոլունուեօր իսէ , Նիշին Րօ-
մաեան չըգըտը : Պիգ զաթէն օրատա իտիք ,
օրատա տուրմալը իտիք , 17 սէնէտէն պէ-
րու պիլի օրատա կէօրմէք թէհամիլիլէն
ալընընար իտի , ինթիմալ տըր թէքարէն
օրաեա կիրմէմիգէ չօգ կիւն ալընընար :

« Իթալեալըար պիլիմ ասաքիւրիմիլի Նէ
մուամէլէ իլէ գապուլ իտէնէքիլէր տիւր , մէ-
կէրշի գանն իտէրլէր քի , Բարա սինօրու
պաշարընտա պուլունան 40 պին նէթէր ի-
թալեալըար հիւնիւր իրգալէրի իլէ եօլ ա-
շաճագար քի , պիւր թագուր Ֆրանսոյզ ասա-
քիւր Բարա թօքրաղընա* կիրտին . մէկէրշի
պու պապտէ պիւր չաթընմա վուգու պուլ-
մագ գօրգուսու եօ*գ մու , Նէ* իշիմիլ վար
օնլարըն խանէսինտէ . գիրա Նիհաեթ , ի-
թալեալտա քէնտի խանէլէրինտէ տիմէք տիւր ,
պիլգ կիտիպ քէնտիլէրէ գարըն , տէյիլ Բարը
րաթալը վէ գաթօլիկիլիլի րուհանի իշխիլի
իլլա Րօմա մէմալիքի հիւքիւմաթանը թա-
սանուպ վէ հիմաե էթմիշ օլաճաղըգ . մէ-
կէրշի Բարա հիւքիւմէթիլին հարաքեաթըն-
տան զագապա կէլէրէք , իսթէրսէ գալըպ
պիւր իթալեան հիւքիւմէթի իլէ ճէնիլ իլլէ-
մէնէ մէղունիլէթ եօ*գ մու տուր . խալլ ,
եօգ տուր , չիւնքի Ֆրանսա աշը թէսա-
հուպ իտի , չիւնքի գաթօլիլ տիւր , ֆագաթ
մէկէրշի իթալեա գաթօլիլ տէյիլ մի* տիւր :
Մէկէրշի քեաֆթէրի գաթօլիլ հիւքիւմաթ-
ան , քէնտի մէնֆաաթլարը իգթիգատնճա
իճապ իթտիկի հալտէ եախօտ քէնտիլէրէ
էօյլէ կէօրիւնտիլիլ թագտիւրտէ , Բարա իլէ
ճէնիլ իթմէք իթթիլիսար վէ խօշնուտուղու-
նու էպէտիլ էպէտ իլտտ մի* իթմիլլէր-
մէկէրշի Օթմիլար , Ալմանեանըն շարիլէրի
գաթօլիլ տէյիլլէր մի* իտի , մէկէրշի Շարըլ-
գիւթ վէ Պուրպօն (գօնէթապլըր) գա-
թօլիլ տէյիլ մի* իտիլէր . էկէրշի Բար իս-
թէր քի , հիշ պիւր վէճն իլէ քէնտիլէր տօ-
գուսուլմարն տէյիլ իսէ , վարսըն կէօք
եիւղիւնէ չըգըպ օրատա գալսըն . եօգ էկէր
տիւնեալտէ էեալաթը , թէպաաթ , օրտու-
տու , սայըր հիւքիւմաթանտէն ալընճա մէն-
ֆաաթը վար իսէ , պիլիմ էն գիեալտէ թա-
պի միւթթէթիգիմիլ օլան պիւր տէվլէթ ի-
լէ պօգուշմագ կիպի պէօյլէ պուտալաճա վէ
ազըլսըգ մէմուրիլէթի Նիշին տէր իւնտէ ի-
տէլիմ . Բարա հիւքիւմէթի թագը ու հա-
րաքեաթընըն սէմէրէօնի մէն իթմէք իշին
քի , միւնէրէտ պու սէմէրէ հապըլ օլաճագ
տըր , վէ օլմազ օլմազ . պու քօլիթիգա
Բաթրօլիլի րահիպէնին քօլիթիգաթը օլա-
պիլիլ , ֆագաթ Ֆրանսանըն պու թարը քօ-
լիթիգաթը օլմազ :

Վարսըն Բար տախի Նէր քէս կիպիեաթ-
սըն , քէնտի թէպաալարընա սէրպէսիլէթ
վէրսին , ալիլէր լաեղը իլէ իտարէ իթալին ,
վէ տէյիլ էպիւր մագաթընտա իլլա , ինսան կի-

պի թութսուն ալիլէրի , օլ վազըթ հիշ պիւր
քիմսէնին մուամէլէթ վէ հիմաեթիլնէ ի-
թիեաճը օլմազ . լաքին էկէրշի տիլէնիլիք
վէ հայտուտուգ տօղրուան պիւր ուսուլտէ
տէվամ էտէնէք օլուր իսէ , էօյլէ պիւր ու-
սուլ քի քէնտի թէպաալարը իշին պիւր ալ-
չագըլը տըր , օլ վազըթ թէպաալարը տախի
քէնտիլի գօվաճագար , վէ գօլալար չօգ իլի
եաթաճագար տըր , վէ պիլգ էհալիլէ պու
պապտէ գարըն կէլիպ իթալեա իլէ պօգու-
շաճագ օլուր իսէք , քէմ աշագըլը տէյիլ
տիւր :

Տէվ-ճ :

— Կարիպալտի Սիքսանտի շէհրինէ
կիլմէք իւզըն իքէն , տէմիւր եօլ տրապա-
սընտա չու աթիտէքի մէքթուպու եա-
զըպ , Րիֆօրմա Նամ զագէթաեա կէօն-
տէրմիշ տիւր :

24 սեպտեմբեր .

« Րօմալըարըն տախի , էսթրիլէր կիպի
քէնտի գալըմարընա գարըն պաշ գալորը-
մագըլալ հագգ ու սէլահիլէթիլէրի վար
տըր :

« Իթալեալըար ալիլէր մուամէլէթ
իթմէյէ պօրճու ոլտուգըլարընտան , 30
Կարիպալտի թութուլա պիլիլ , իմտա-
ու մուամէլէթ իտէնէքիլէր էմէլի էլլէ-
պիմտէն տիւր :

« Էյ Րօմալըար վէ իթալեալըար
իմտի սիլին մէտէն շաեան էֆքեարընըգ
իլլըրու կէօլիլիլիլիլ , Պիւթիւն տիւն-
եանն կէօպիւ սիլտէ տիւր , վէ սիլգ տա-
խի արգուլէրինիլէ քեաթիլէն մուվաֆ-
ֆագ օլուպ , ալիլընըգ ալըգ եիւրիլլէ-
ճէքսինիլ , վէ սայիլ միլլէթիլէր « պիլգ
ուսուլվէթի պէշէրիլէր , օնա էն գիեա-
տէ խասմի օլան Բարա հիւքիւմէթիլէր
շէսինտէն խէլաա իլլէտիք » տիլլէճէքսի-
նիլ :

ԿԱՐԻՊԱԼՏԻ

ՅԵՆԻ ՆԵՇՐ ՕԼՈՒՆԱՆ ԳԻԹԱՊԼԱՐ

Օգումաեա շաեան օլան աթիտէքի
քիթապը սահիպ իվգա , ազրպէթքեար
թապ իթտիլիլ , վէ շու մէքթուպ իլէ
պէրապէր թարաֆթըլա կէօնտէրիլիլ .
... Միւլէլիլի :

Վաթանէրվէր զագէթայի միւթէ-
պէրինիլին 395 , 402 վէ 406 նիւմէրօ-
լու նիւսիլէրի վասըթաթը իլէ նէլըն-
նէ հիմմէթ պուլուրտուղունուգ մէք-
թուպլարըմտա , պիւր վուգուաթը աճի-
պէնին թիվայէթիլին միւթէգաթմիլն պիլ-
ատէտ քիթապըլըն թէրթիպ ու թէն-
չիլի վատ ու աշտ իթտիլիլ հագա-
լիլիլիլա էհալիլի միւթէպէրէնին գա-
լիլէն մալիմի օլմալիլ , իշթէ պու տէ-
ֆա ալիլ վատընըն իլլա վէ իթմամը իգ-
ոյալ վէ սէտտէթիլնէ մագհարիլլէթիլէ
պէնտէնիլ քէմալի մէտրուրիլլէթի գալպ-
լէ , ինսանիլլէթին տօսթ ու համիսի
պուլունան քեաֆթէյի ազատէրէյ քի-
մէսնէլէրէ քէնտի տիլգաթ վէ իթիլնա-

էրինէ շաւեթէ պէտքէ պիտի նշանակուի
հոգի վէ նաւորի իւր վաղու հիշատակի,
գապայի հին երաւոյն տեսնելու համար
ին իթիւրաթը ԱՍՐԵՄԵԶԵՆ ՄԱՍԲԵԼԻ ԱԶԻԶ
ԼԵՐԻ ՎԵ ՏԻՎԱՆԵԼԵՐ ԻԼԵ ՏԻՆՍԻՂԵՐԻ
ԵԱԽՕՏ ՍՕՖՈՒԼՍԻՂՈՒՆ ԳՈՒՐՊԱՆԼԱՐԸ ՆԱ-
մը իւր, վէ 155 սահիֆէտէն միւրէթթէպ
պիտի քիթապճըգ երաւոյն իրաւունքի վա-
հիտէտէն իպարէթ օլուպ, Պէյ-օղլու-
տա թէք քէ գարշըսընտա, քիթապճը Մ.
Վիքին 478 նիւմէրօլու տիւք քեանըն-
տա 10ար ղուրուշա սաթըլմագտէ օլտու-
ղու իւանը խոստուտունա իպթիտար ի-
տէրիմ:

Մկրտիչ Գարագաշ

ԿՈՄՍ

ՄՈՆԹԷ ՔՐԻՍՏՈ

ՎԵՑ ՄԱՍԻ ԲԱԺՆՈՒԱԾ

Ասիկա ընտիր եւ հոգակաւոր վիպասա-
նութիւն մ'է, որ Յարութիւն էֆէնտի Տէ-
տէանի աշխատասիրութեամբ մագուր աշ-
խարհաբառ հայերէնի թարգմանաւած եւ իր
տպարանը տպուած ու կազմուած կը ծախ-
ուի ամէն հայ գրաւաճառաց խանութները:

Խրաքանչիւր մասին գինը 15 ղուրուշ է-
Ասոր հինգերորդ մասն ալ հրատարակ-
ուեցաւ, որ ըսել է ամբողջ գործին լրումը
մօտ է:

Բաժանորդագրութիւն 6 մասին համար 65
ղուրուշ է:

Արդոյ թարգմանիչը կը ծանուցանէ ասանկ
սքանչելի վիպասանութեան քաղցր ճաշակ
ունեցող բոլոր հայերէնագէտներու, որ մինչեւ
հոկտեմբեր մէկ ամբողջ գործոյն գինը 65
ղուրուշ է, անկէ ետքը 75 ղուրուշ պիտի
ընէ. իսկ վեցերորդ մասին հրատարակու-
թեանէն ետքը բաժանորդագրութիւնը բոլոր-
ովին դադարեցնելով ամբողջ վիպասանու-
թիւնը 90 դանեկանի պիտի ծախուի:

Բաժանորդագրութեան տեղերն են միայն իզ-
միր Տէտէանի գրատունը, եւ Լ. Պօլիս Գում-
րու խանը թիւ 5 Տէտէանց վաճառատունը:

Չենք կարծեր որ այսպիսի սքանչելի ներ-
դաշնակութիւն մը պարունակող եւ մարդ-
կային սրտին աշխոյժն ու եռանդը շարժող
հոգակաւոր վիպասանութիւն մը մինչեւ ան-
գամ օտակ հասարակ ընթերցման տեղեակ ե-
ղող Հայէ չյարգուի:

Անհար է որ դատողութիւնը տեղեկող
անձ մը մէկ անգամ զանի քիչ մը աչքէ ան-
ցենելէ վերջը, սրտին աշխոյժը չվառի եւ
անոր սիրահարը չըլլայ:

Ուստի կը յորդորենք բոլոր ընթերցասէր
Հայերը, որ փութան իրենց բաժանորդագ-
րութեամբը քաջալերել մեծ. թարգմանիչ
Տէտէանի Յարութիւն էֆէնտին եւ միան-
գամայն գրաւական ապահովութիւն տալ ա-
նոր որ բարեհաճի նոյն ընթացքով աշխար-
հոյակ վիթթօր Հիւկօյի թշուառք (միգէ-
րապը) անուն հոգակաւոր, սքանչելի եւ
եղանկան գործը հետզհետէ ի հայ լեզու հեղ-

լով հայ ընթերցասիրութեան տաճարը լուսա-
ւորել եւ փառաշարժել:

Կը յուսացուի որ մեծ. թարգմանչին աս
տեսակ գոհողութիւնը Հայ ընթերցասէրնե-
րէն պիտի յարգուի ու անմոռանալի երախ-
տագիտութեամբ պատկուի:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ՎԻԵՆՆԱ ԲԻԱՆԳՈՒԱՐԸ

Ավսթրիա տէվէթի թարափընտան թէ-
ւմին օլունմուշ օլտուղու հալտէ, Վի-
ենանըն հէր նէվի բիւնգօ ազատօնարը
վէ բրօմէսլէրի Գալաթաուտ Գօմիսիօն իա-
նը գաբուսու եւնընտա Նօ. 8 միւսիւ
Տ. Գօրիչօնէր մաղաղասընտա Ֆիւրու խթ
օլունմագտա տրի:

Մէրգում Մ. Գօրիչօնէրին հիշ պիտի
քիմսէ իւր շէրիքիկի օլմանըպ, վէ սաթ-
տըղը պիւլէթլէր իւզէրինտէ (օթանթի-
սիթէ կարանթի բառ Տ. Գօրիչօնէր խան
միւնիսիբուլ Նօ. 8 կալաթա ա Գօմիսիօն-
թինօլը) եանի գալպ օլմանաճաղը Տ.
Գօրիչօնէր թարափընտան թէւմին գը-
լընմը մանասընտա պիտի եէշիլ պէյպա
մէօհիւր պատըմը տըր, վէ հէր պիւլէթ
նիւմէրօ իւր գայտ օլունմուշ օլտուղուն
տան, մէօհիւրսիւզ վէ գայտ օլունմա-
մը պիւլէթլէրի քէնտի մաղաղասընտան
չըգմըշ կիպի թանձմանաճաղընը իսասէ-
թէն իլան իտէր:

ԷՃՁԱՅԻ ՄԻԻԹԵՆԵՎԻՅԵ ՄԱԽՁԵՆԻ
ՎԵ ՏԻԻՔՔԵԱՆԸ

Միւսիւ վիշէնցօ Ծանի օն ալթը սէնէտէն
պէրու Պէյ-օղլուտա էճաղըլըգ սանաթը իւր
մէշղուլ օլուպ, վէ մահէլի մէզպուրտա Աղաճա-
միսի ճատտէսինտէ վագը, վէ 67 նիւմէրօ իւր
միւրագգամ տիւքքեանընտա պուլունան էճ-
զալարըն խասըղը. թէմիզիլի, վէ իճրաթճա
տիգգաթ վէ չաբուզուղույա քէսպի շէօհ-
րէթ իթմիլիքէն, մուտիսէրէն խթանապուտա
Համիտիյէ թիւրպիսի իթթիսալինտէ 54 նիւ-
մէրօլու պիտի էճալի միւթէնէվիլի մաղաղա-
տա տալի քիւշատ իլլէմիշ իսէտէ, պու տէ-
ֆա մէզքիւր մաղաղասընը քէօքիւ պաշըն-
տա ինթիսալ գարշըսընտա վէ 7-8 նիւ-
մէրօլա միւրագգամ պուլունան մաղաղալա-
րա նազլ իւր, պիտի պիտինէ միւթթաւը պիտի
էճաղը տիւքքեանըն իւր պիտէ էճալի միւ-
թէնէվիլի մախզէնի քիւշատ իլլէտիկինտէն,
էվթօրանըն էն մէշղուր վէ էն միւթէպէր ֆապ-
րիգալարընտան տիգգաթը թամմէ իւզրէ ճէպ
իլլէմէտէ օլտուղու էճալարը դայէթ էն-
վէն ֆիեաթլա ֆիւրուլթ իտէնէկինի ալէնէն
իլան իտէր:

Մէզքիւր տիւքքեանտա հէր կիւն միւ-
թէպէր հէքիմլէր հաղըր պուլունաճագ, վէ
սըհէթի ումումիյէնէ հէր ճիհէթլէ տիգգաթ
ու իգտամ իլլէյէնէքլէր տըր:

Վէ Պէյ-օղլուտա վագը տիւքքեանտա ի-
սէ, կիճէլէրի տալի հէր տաաթ առամ պու-
լունուպ, ինթիեաճաթը էհալիլի իճրա իտէ-
նէք, վէ իսթէնիլտիկի հալտէ մաքիւնա իւր
պուզ տալի եաբաճագ տըր:

Ամէլիյաթը ճէրահիյէ իճրա իթմէքի-
զին, աղըրեան տիլլէրին վէճալարընը (աղ-
րը) տէֆ ու իզալէ իթմէք, վէ տիլլէրի
չըգմըշ օլանլարըն տիլլէրինն եէրլէրինէ գա-
մէթսիգճէ թապիլի վագ օլունմուշ կիպի, դա-
յէթ տիգգաթ օլունտա պիւլէ անլաշըլմամագ
իւզրէ տիլլ գոյմագ, վէ տալիլի ֆէմտէ
վէ չէնէտէքի էմրագ վէ գուրուշ վէ թէզէլ-
իւլի տէնտանա թէտալի իթմէք, վէ տիլ-
լէրի թագիրաթընտան, եանի եէրլէրինտէն
օլանեղպ, պիտի թարաֆա տէվրիտիքլէրի հալ-
տէ եէրլէրինէ գոյմագ, վէ տալիլի ֆէմթ
թէմիլլէմէքտէ, վէ բասանմըշ վէ քիեա-
լանմըշ օլան տիլլէրին բաս վէ քիլլէրինի չը-
գարըպ, ճէվէրի զաթիսինի թէճտիտ իթ-
մէքտէ, վէ աղըն ֆէնա գօգուլարընը իս-
լան իթմէքտէ վէ ալթըն վէ լասթիքտէն դա-
յէթլէ լաթիֆ վէ բանա վէ սալապէթլի վէ
խաֆիֆ եէմէք եէնտիկի վագըլթա պիտի գա-
րար ու զիեան վէրմէք ալեա եէրլի վէ չը-
գար գօնուր տիլլէր եաբաճագտա օլան ֆա-
րիսլի թապիլի տիլլէր Մ. Բէլէգ Պէյ-օղլուն-
տա կալալանի սօգաղընտա 2 նիւմէրօտա իս-
քեան իթմէքտէ, վէ ալաֆրանկա սաաթ 9
տան 4 է գատար կէլէն վէ կիտէնլէրէ ա-
մէլիյաթը մէզքիւրէեի իճրա իլլէմէքտէ օ-
լուպ, քէնտիսինի կէօրմէք վէ կէթիթմէք
միւրատ իտէնլէր օլուր իսէ, օրատան սիւալ
իթտիթմէլէրի:

ՎԻԵՆՆԱ ԲԻԱՆԳՈՒՄԸ

Գալաթաուտ Բէրլէմպէ բաղարընտա
Նօ. 17 Գալաթէլա մաղաղասընտա հէր
նէվի Ավսթրիա բիւնգօ պիւլէթլէրի վէ
բրօմէսլէր պուլունուր:

Միւլէթիմիգտէն Ասլանեան Համբար-
ճուլ աղանըն իմին էօնիւնտէ 46 նիւմէ-
րօ մաղաղասընտա ալեա Մըսըր, Քէնօ-
վա, Ֆիլիպէ վէ Ինկիլիզ բիլիւնէլէրի վէ
զէխալիրի սայիլի ֆիւրուլթ օլմագտա
վէ միւլէթլէրիլէրինի կէրէր թարթըճա
վէ կէրէք սայիլի ճիհէթ իւր մէմուլն ի-
տէնէկինի իլան իտէր:

Էրմէնի թիւճճալարընտան կրկնա-
սուլմար ուսուլինտէ տէֆթէր թուլթ-
տուլմագ խթէյէնլէր, եախօտ պու
թարգիլլէր մէսէլա տէֆթէրլէրինի թէս-
վիլէ իթտիթմէք վէ նիզալմընա գոյմագ
միւրատ իտէնլէր իլին, իւզպու իլմէ աշի-
նա օլուպ, վիզիթա իլմէ վէ էհֆէն սու-
րէթտէ պու թարգ խըրմէթլէրին իճրա-
սընա հաղըր պուլունան պիտի գաթ վար
տըր, իսթէյէնլէր Գիւրքճիւ խան օտա-
պաշըսընտան սիւալ իտէպիլիլէր:

ՍԱՆԻՊ ՂԱԶԵԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԷԷՎԱՆՔ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ՔԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԵ
ԳԵՌՈՒՄԸ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ, ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՊԻԱՆԵՍԻՆՏԵ
ԵՐԵՎԱՆԻ ԳԱՐԵՐՈՒՄԸ ՆԻՍՏԵՐՈ 467: